

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Κυρίες και Κύριοι Βουλευτές,

Καταθέτουμε προς συζήτηση στη Βουλή των Ελλήνων τον Κρατικό Προϋπολογισμό του έτους 2021, σε μια περίοδο κατά την οποία οι κοινωνίες και η παγκόσμια οικονομία συνεχίζουν να δοκιμάζονται από τη σοβαρότερη υγειονομική κρίση της τελευταίας εκατονταετίας και τη -συνεπακόλουθη- χειρότερη ετήσια παγκόσμια ύφεση από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο προϋπολογισμός του 2021 καταρτίζεται, δυστυχώς, υπό παράδοξες και εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες και υπό το καθεστώς μεγάλης αβεβαιότητας, που συνεπάγεται η ευμετάβλητη πιθανολόγηση του τελικού χρόνου λήξης της πανδημίας σε διεθνές επίπεδο, αλλά και των επιπτώσεων στην ελληνική οικονομία από ενδεχόμενες αποφάσεις υγειονομικού χαρακτήρα στο διάστημα που θα μεσολαβήσει μέχρι η παγκόσμια οικονομία να επιστρέψει σε τροχιά κανονικότητας, σημαντικής ανάταξης και διατηρήσιμης ανάπτυξης.

Η εγγενής αυτή αβεβαιότητα και οι μεταφερόμενες οικονομικές και δημοσιονομικές συνέπειες της ύφεσης το επόμενο έτος, οδήγησαν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα στην απόφαση να ισχύσει, και το 2021, στα δημοσιονομικά των χωρών μελών της ευρωζώνης, η γενική ρήτρα διαφυγής. Απόφαση που έχει ως στόχο να προφυλαχθεί, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, από τις επιπτώσεις της πανδημίας ο παραγωγικός και κοινωνικός ιστός και να μην παρεμποδιστεί η σημαντική ανάκαμψη που, σε κάθε περίπτωση, προβλέπεται για το επόμενο έτος. Στο πλαίσιο της γενικής ρήτρας διαφυγής, αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού, η εμπιστοσύνη που απολαμβάνει η χώρα τόσο στις αγορές όσο και μεταξύ των εταίρων και πιστωτών της. Αυτή αντανakλάται στα επιτόκια των ελληνικών ομολόγων, που βρίσκονται σήμερα σε ιστορικά χαμηλά και είναι κατά τάξεις μεγέθους μικρότερα από αυτά με τα οποία δανειζόταν η προηγούμενη Κυβέρνηση. Διαπίστωση που αφορά τόσο το διάστημα πριν ξεκινήσει η πανδημία όσο και τα επιτόκια όπως έχουν σήμερα διαμορφωθεί.

Επίσης πολύ σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν στον προϋπολογισμό του 2021 οι ευρωπαϊκοί πόροι που η χώρα διασφάλισε στη διαπραγμάτευση του Ιουλίου του 2020 και θα αρχίσουν να εισρέουν το 2021 στα πλαίσια του Ταμείου Ανάκαμψης και του React EU. Η ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας για το 2021, λαμβάνοντας υπόψη την ενίσχυση της ανάκαμψης μέσω της αξιοποίησης των ευρωπαϊκών πόρων, αλλά και τις επιπτώσεις του δεύτερου κύματος της πανδημίας, που έχουν σοβαρή επίπτωση εκ μεταφοράς και στο 2021 (carry-over), εκτιμάται σε 4,8%. Υλοποιείται δηλαδή το δυσμενές σενάριο που προέβλεπε το προσχέδιο του προϋπολογισμού του 2021, το οποίο κατατέθηκε τον περασμένο Οκτώβριο.

Η ανάκαμψη η οποία προβλέπεται για το 2021 διευκολύνεται από τα μέτρα μείωσης του φορολογικού και ασφαλιστικού βάρους και ενθάρρυνσης της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2021. Μέτρα που αφορούν -μεταξύ άλλων- στη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις μονάδες από την 1.1.2021, στην κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης για τα εισοδήματα που προέρχονται από ιδιωτική οικονομική δραστηριότητα και στη δυνατότητα προσλήψεων χωρίς ασφαλιστικές εισφορές για έξι μήνες και υπό ελάχιστες γραφειοκρατικές προϋποθέσεις, η οποία ήδη ξεκίνησε από την 1η Οκτωβρίου του 2020.

Η ανάκαμψη διευκολύνεται επίσης από τα εκτεταμένα και στοχευμένα, αλλά συνετά μέτρα στήριξης του 2020, που έχουν δημοσιονομικές επιπτώσεις και το 2021, αλλά και από επιπλέον μέτρα ύψους 3 δισ. ευρώ που έχουν προβλεφθεί ως ειδικό αποθεματικό το 2021 για την αντιμετώπιση των οικο-

νομικών συνεπειών της πανδημίας. Το συνολικό ύψος των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας αναμένεται να αγγίξει τα 31,4 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 23,9 δισ. ευρώ αφορούν το έτος 2020 και τα 7,5 δισ. ευρώ το έτος 2021.

Τα ανωτέρω δημοσιονομικά μέτρα αλλά και οι συνέπειες της ύφεσης του 2020 οδηγούν σε πρόβλεψη πρωτογενούς ελλείμματος ύψους 3,88% του ΑΕΠ για το 2021, ποσοστό που συνδυάζει τη συνέχιση της επιβαλλόμενης από τις περιστάσεις επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής με την, αναγκαία όμως, σύνεση που απαιτεί η διασφάλιση της μακροχρόνιας ισορροπίας της Ελληνικής οικονομίας.

Ο προϋπολογισμός του 2021, εκ της φύσεώς του αλλά και λόγω των υποχρεώσεων όλων των χωρών στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, δεν μπορεί να περιλαμβάνει μόνιμα δημοσιονομικά μέτρα. Η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, για τον ταχύτατο ηλεκτρονικό εκσυγχρονισμό των κρατικών δομών και οι παράλληλες μεταρρυθμίσεις που προγραμματίζουν τα Υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την αποτελεσματική καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της αδήλωτης εργασίας, σε συνδυασμό με τη συνολική πολιτική της κυβέρνησης για την ενθάρρυνση νέων επενδύσεων, που ενισχύεται σημαντικά και από το Ταμείο Ανάκαμψης, αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν μόνιμο δημοσιονομικό χώρο από το 2022 και εντεύθεν. Η δυναμική ανάκαμψη θα επιτρέψει, μετά τη λήξη της πανδημίας, η Ελλάδα να βελτιώσει τα δημοσιονομικά μεγέθη της το 2021, και να εισέλθει στη συνέχεια, με τη βοήθεια των μεταρρυθμίσεων που υλοποιούνται και θα υλοποιηθούν, σε τροχιά μείωσης του επενδυτικού κενού, περιορισμού της ανεργίας και μείωσης του φορολογικού και ασφαλιστικού βάρους και εισόδου σε έναν ενάρετο μακροχρόνιο κύκλο δημοσιονομικής ευστάθειας, υψηλής, διατηρήσιμης, έξυπνης και πράσινης οικονομικής ανάπτυξης και αυξανόμενης κοινωνικής ευημερίας.

Νοέμβριος 2020

Χρήστος Σταϊκούρας

Θόδωρος Σκυλακάκης

Υπουργός Οικονομικών

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών